

- підготовлено рукопис монографії «Проектування змісту профільного навчання технологій у старшій школі».

ОСОБЛИВОСТІ ПРОЕКТУВАННЯ СУЧАСНОГО ЗМІСТУ ДЛЯ ПРОФІЛЬНОГО НАВЧАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ У СТАРШІЙ ШКОЛІ

А. М. Тарара, к. фіз.-мат. н.

Проведені дослідження з питань педагогічного проектування змісту освіти дозволили зробити висновок щодо необхідності проектування змісту профільного навчання технологій у старшій школі на науковій основі за новою методологією. Лише такий підхід забезпечить його відповідність сучасним вимогам Державного стандарту до підготовки конкурентоздатного випускника загальноосвітньої школи, готового до самореалізації та гармонійного включення в суспільний процес.

Ураховуючи зазначене вище, у процесі проведеного дослідження за темою «Проектування змісту профільного навчання технологій у старшій школі» визначено наукову основу для педагогічного проектування змісту профільного навчання технологій, складовими якого є: концептуальні засади профільного навчання, теоретичні засади та положення процесу педагогічного проектування змісту, інноваційні підходи та провідні ідеї структурування змісту, концептуально визначені підходи проектування, педагогічні технології, принципи, методи, способи тощо (загальні результати дослідження зазначеної теми).

У процесі дослідження підтеми щодо проектування змісту спеціалізації «Науково-технічна творчість» для профільного навчання технологій визначено, що головним показником творчої особистості є її креативні здібності, творчий підхід до вирішення будь-яких суспільних чи виробничих проблем. Це зумовило необхідність визначення концептуальних положень (аспектів) теорії формування творчої особистості учнів для процесу профільного навчання за спеціалізацією «Науково-технічна творчість», розгляд особливостей і закономірностей розвитку їхніх креативних здібностей. Тим більше, що проблема формування творчої особистості старшокласника у навчальному процесі профільної школи, розвиток його творчих здібностей недостатньо досліджені в *теоретичному та методологічному* аспектах. Наразі ж соціально-економічна ситуація в суспільстві,

демократичні процеси, гуманізація і духовне відродження України, намагання держави увійти у європейський освітній простір потребують реалізації саме творчих здібностей кожного члена суспільства. Тому *проектування змісту* профільного навчання технологій у старшій школі варто виконувати з врахуванням *концептуальних положень* психолого-педагогічної науки та філософії освіти про діяльнісну сутність творчої особистості, *особливостей й закономірностей* її розвитку та саморозвитку, закономірностей протікання самого творчого процесу. Зроблено також висновок, що для вивчення процесу формування творчого потенціалу як внутрішньої структури особистості та механізму її інтелектуальних пошукових дій найбільш сприятливим є *синергетичний підхід*.

Окрім того, проектування змісту профільного предмета «Науково-технічна творчість» здійснюється за науковими підходами: компетентнісним; особистісно орієнтованим; діяльнісним; синергетичним; культурологічним; аксіологічним; системно-структурним і функціональним, а також визначеним для освітньої галузі «Технології» проектно-технологічним підходом, який виконує інтегруючу функцію, забезпечує їх реалізацію у змісті. Варто також враховувати принципи: науковості, доступності, цілісності та системності, інтегративності, взаємозв'язку і взаємообумовленості теорії та практики, системності, наступності, перспективності, професійної спрямованості.

В останні десятиліття ХХ та на початку ХХІ століття психологічна наука цілеспрямовано намагається не лише дослідити загальні особливості творчої діяльності, але й розробити спеціальні форми, методи, прийоми та технології стимулювання творчого пошуку, розвитку творчих здібностей, формування творчих стратегій розв'язання різноманітних проблем. Науковий пошук в цьому напрямі здійснений нами у процесі монографічного дослідження «Проектування змісту профільного навчання технологій у старшій школі».

Розвитку творчих здібностей, формування творчої особистості старшокласників у процесі профільного навчання сприяє нині впровадження у навчальну практику гуманістичного принципу організації навчально-виховного процесу, який передбачає, насамперед, максимальне врахування потреб, можливостей, професійних інтересів старшокласників тощо.